

חיוב ההודאה לאחר הניסים לעם ישראל בארץ ישראל.

הרב חיים לנדו

איתא בפסחים קיז. נביאים שביניהן תקנו להן לישראל שיהו אומרין אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהן ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן.

היינו ישנם ב' זמנים שבהם אומרים את ההלל, על כל פרק ופרק, ועל כל צרה וצרה.

פרק ופרק היינו המועדים.

ועל כל צרה וצרה, נח' הראשונים דעת רש"י שקאי המועדים מדרבנן והיינו חנוכה.

ומאיך דעת הבה"ג שהובא בר"ן שם בדף קיח, שהוא על כל צרה שהיתה לכלל ישראל ונושעו ממנה תקנו הנביאים לומר את ההלל, אלא שהוא רק על צרה שהיתה לכלל ישראל ונושעו ממנה ולא על צרה פרטית לאדם פרטי [ודלא כמאירי שגם אדם פרטי לאחר שנושע צריך לומר ההלל מתקנת הנביאים], ומדייק בכך את לשון חז"ל - ב"ח ימים היחיד גומר את ההלל, אבל הציבור אין לו ימים קבועים ועל כל ישועה וישועה אומרים הם את ההלל.

וכן כתב רבינו יונה בברכות (ח. מדה"ר) שתקנו שכשעשה הקב"ה עמהם נס יעשו יו"ט ואומרים הלל בברכה, ועיקר התקנה הוא על נס שנעשה לכלל ישראל דכתיב וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם והרעותם וגו'. [וכידוע שלכל האחרונים הפסוק הזה קיים היום, היינו מלמה בארץ ישראל שהוא המקום הריכוז היהודי הכי גדול וכו' וכדמיישב המשנ"ב בתקופתו מדוע לא קיימו זאת, וא"כ גם חיוב ההלל קיים היום]

וכן נראה גם דעת המג"מ דהנה הרמב"ם בסה"מ בשורש א' ובחנוכה פ"ג ה"ו שהלל הוא לעולם מדברי סופרים, והשיג עליו הראב"ד דיש בהם עשה מדברי קבלה, דכתיב והשיר יהיה לכם כליל התקדש חג, ומיישב המג"מ שלאומרו בימים הקבועים הוא תקנה מדבריהם, ותקנת הנביאים הוא לאומר על כל צרה כשנגאלים ממנה. [ויש עוד להריך ולהרחיב בענין זה, אך הזמן קצר].

ומעתה לאחר שרשרת הניסים העצומים להם זכינו בשנה וחצי האחרונים, שבהם הפכנו מכבשה בין שבעים זאבים, ממצב שבו היינו בסכנת קיום, הן בכנה מהחיזבאללה, הן מהסכנה מכל אלו שהקיפו אותנו - חמאס חיזבאללה סוריה ותימן, והן מאותם ב' סכנות קיומיות שהיו עלינו מאיראן.

וכעת שהכל קרס ובטל, הגיע לכאן העת להודות ולהלל את הקב"ה באמירת ההלל על כל הניסים הללו בפרט ועל הניסים הנלווים בכלל, שבשני המתקפות הקודמות מאירן לא קרה שום דבר, וגם כעת הם שלחו מעל 560 טילים בליסטיים ומעל אלף כטבמי"ם וכמעט ולא קרה כמעט כלום ביחס למה ששלחו, וכן אותם מאות ואולי אלפים טילים וכטבמי"ם שהיו רוצים לשלוח ולא הצליחו בחסדי שמים.

ואמנם היו ניסים רבים במשך כל השנה, אלא שמלשון הגמ' משמע שאמירת ההלל הוא בסיום הענין, ולא על נס שקורה והמערכה עדין בעיצומה, וכעת שהמערכה הגדולה הסתיימה, [ואמנם בעזה עדין יש שבויים ולוחמים אבל אי"ז כבר בכלל סכנה כלל ישראלית], הגיע העת לומר את ההלל.

והודאה זו צריכה לפרוץ מאיתנו וכהמשך דברי הגמ' שם - ונראין דבריו מדבריהן אפשר ישראל שחטו את פסחיהן ונטלו לולביהן ולא אמרו שירה, [ועיין בגרי"ז בהל' חנוכה שיש ב' סוגי ההלל והלל המדובר הוא הלל של שירה], והמשותף בין הפסח לנטילת הלולב, שבשניהם מתגלה קיום בריתו של הקב"ה להיטיב לנו, וזה מחייב לפתוח בשירה ממילא [גם בלי תקנה מהנביאים, וכ"ש כשיש תקנה כזו], והניסים ליושבי ארץ ישראל הוא בכלל תהליך קיום ברית הקב"ה עמנו בשיבת ישראל לצינן ברחמי וברב חסדיו, ובהתמודדותם והכנעת קליפת ישמעאל, ולכן הוא סיבה שנפרוץ ממילא בשירה להקב"ה על כל טובו שמגלה לנו.